

Laajan hyvinvointikertomuksen raportti vuosilta 2020 ja 2021

Kangasniemen kunnan edelliselle valtuustokaudelle valmistellussa hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa esitettiin johtopäätöksinä ja toimenpide-ehdotuksina, että, suunnitelmassa käytettäisiin paikallisesti soveltaen maakunnallisessa hyvinvointisuunnitelmassa asetettuja tavoitteita jotka olivat:

1. Osallisuuden, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistaminen.
2. Toimintakyvyn sekä terveyttä ja hyvinvointia tukevien elintapojen edistäminen.
3. Alueellisen yhdenvertaisuuden edistäminen.

Paikallisia tavoitteita oli määritelty edellisessä kuntastrategiassa, jossa linjattiin hyvinvointiin liittyviä asioita seuraavasti: Kangasniemeläisille hyvinvointi on mahdollisuutta elää turvallista, tervettä ja yhteisöllistä elämää. Kunta tukee asukkaidensa hyvinvointia tarjoamalla terveyttä tukevan elinympäristön ja tukemalla mahdollisuuksia tehdä työtä, kouluttautua ja harrastaa vapaa-ajalla erityisesti puhtaan luonnon keskellä.

Valtuustokauden 2017-2021 keskeisiksi tavoitteiksi kuntastrategiassa määriteltiin yhteisöllisyys, joka nähdään kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja sidosryhmien aktiivisena osallistumisena, ympäristö, jonka osalta keskeisenä tavoitteena on viihtyisän ja elävän kuntakeskuksen sekä maaseutumaisen asumisen kehittäminen, ja yritystoiminta, jonka osalta tavoitteena ovat elinkeinotoiminnan ja työllisyyden edistäminen. Kunnan strategiset painopisteet olivat vastaavasti seuraavat: Olemme huolehtiva kumppani, olemme yhteisöllisen maaseutuasumisen esiinnostaja ja olemme perheystävällinen palveluntarjoaja.

Edellisten linjausten perusteella Kangasniemen kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitekokonaisuuksiksi asetettiin maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja jokaiselle tavoitekokonaisuudelle asetettiin ikäryhmäkohtaiset osatavoitteet siten, että lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, nuoret ja nuoret aikuiset, työikäiset ja ikäihmiset tulivat huomioiduiksi.

Tavoitteiden osalta hyvinvointisuunnitelmassa pyrittiin realistiseen saavutettavuuteen siten, että ikäryhmäkohtaisia tavoitteita pystytään saavuttamaan olemassa olevilla resursseilla sekä kunnan omien toimijoiden että sosiaali- ja terveystalvet tuottavan organisaation toimesta.

Alle liitetyissä taulukoissa on kuvattu ikäryhmittäin tavoitteita ja niiden saavuttamista vuosina 2020 ja 2021.

Osallisuuden, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistaminen	Ikäryhmäkohtainen tavoite	Toimenpiteet
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	Avoimen kohtaamispaikan perustaminen	<p>Avoim kohtaamispaikka on kalustettu valmiiksi syksyllä 2019 ja siellä oli mahdollisuus aloittaa avoin toiminta.</p> <p>Koronavirusepidemian takia toimintaa ei ole ollut mahdollista järjestää kevätkaudella 2020. Toimintaa ryhdyttiin käynnistämään uudelleen syyskaudella 2020, mutta koronavirusepidemia esti toiminnan kevätkaudella 2021. Toiminta käynnistettiin uudelleen syyskaudella 2021, jonka jälkeen se on jatkunut.</p>
Nuoret ja nuoret aikuiset	Ohjatun harrastustoiminnan edistäminen ja harrastusmahdollisuuksien luominen sekä nuorisotoimen toiminnan säilyminen ennallaan.	<p>Koulujen kerhotoimintaa on kehitetty monipuolipuolisemmaksi yhdessä paikallisten seurojen kanssa. Harrastamisen Suomen malli -hanke käynnistyi 1.1.2021 ja sille saatiin myös jatkoa lukuvuodeksi 2021-2022. Harrastamisen Suomen malli -hankkeen avulla järjestetään maksutonta harrastustoimintaa perusopetukseen.</p> <p>Kirjaston kouluikäisille suunnatun hankkeen Lukemisen uudet tuulet -aikana uudistettiin kaikki lukudiplomit.</p> <p>Nuorisotila Ottiksen toiminta on vakiintunut. Lukion piha-alueella on rakennettu skeittialue ja katettu katsomo oppimisympäristöksi.</p>
Työikäiset	Kirjaston, seutuopiston ja kulttuuritoimen ja järjestöjen tuottamien palveluiden tarjonnan ylläpitäminen ja kehittäminen	<p>Kirjasto, seutuopisto ja kulttuuritoimi ovat tuottaneet monipuolisia aikuisille suunnattuja tapahtumia koronan sallimissa rajoissa.</p> <p>Lukemisen uudet tuulet -hankkeen aikana kirjasto suunnitteli ja toteutti myös aikuisille vuosittain uudistuvan lukudiplomin.</p> <p>Paikallisia järjestöjä tuetaan avustuksin.</p>

Ikäihmiset	Kotona asumista tukevien ja aktiivisuutta lisäävien palveluiden kehittäminen ja asiain mahdollistaminen.	<p>Monipalveluauton toiminta jatkuu. Koronasulun aikana keväällä 2020 kunta teki yhteistyötä Essoten kanssa soittamalla kotona asuville ikäihmisille ja kartoittamalla heidän arkeaan / palveluntarvettaan poikkeustilanteessa, mutta erillistä yleisluontoista palvelutarvekartoitusta ei ole tehty.</p> <p>Kangasniemen kunnassa ikäihmisille järjestää toimintaa Setlementti ry ja Essote Ikäihmisten päivätoimintana. Kangasniemen kunta käynnisti Ympäristöministeriön rahoittaman Ikäihmisten viriketupa -hankkeen (1.6.2021-30.10.2022), joka järjestää avointa iltapäivätoimintaa Kedon tiloissa sekä kaikissa ikäihmisten asumispalveluyksiköissä. Toimintaa on toteutettu eri toimijoiden kanssa yhteistyössä koronan sallimissa rajoissa.</p>
------------	--	--

Toimintakyvyn sekä terveyttä ja hyvinvointia tukevien elintapojen edistäminen	Ikäryhmäkohtainen tavoite	Toimenpiteet
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	Varhaiskasvatuksen ja LAPE-toiminnan yhteensovittaminen ja kehittäminen.	Lapset puheeksi -menetelmään on koulutettu osa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilökunnasta ja menetelmää käytetään tarpeen mukaan. Perhekeskustoimintamallia on toteutettu koronan sallimissa rajoissa, ja varhaiskasvatus on osallistunut siihen.
Nuoret ja nuoret aikuiset	Oppilas- ja opiskelijahuoltotyön kehittäminen sekä nuorisotoimen yksilö- ja ryhmätoiminnan vakiinnuttaminen.	Oppilas- ja opiskeluhuollon toimintaa on kehitetty olosuhteiden sallimissa puitteissa esimerkiksi vahvistamalla oppilaanohjauksen resursseja sekä yhteistyöllä Valteri-koulu Mikaelin ja Sateenkaaren koulun kanssa. Nuorisotoimi on toiminut ryhmätoiminnan osalta koronavirusepidemian asettamissa rajoissa, yksilökohtaista toimintaa ovat tarjonneet etsivä nuorisotyöntekijä sekä yksilövalmentaja että erityisnuorisotyöntekijä.
Työikäiset	Elintapaohjaus työterveyshuolloissa, velvoitetyöllistettävien aktivointi työelämään. Liikuntatilojen käytön mahdollistaminen.	Elintapaohjausta annetaan Etelä-Savon Työterveyshuollon ja muiden paikallisten työterveyshuollon tuottajien toimesta. Työllisyyspalveluissa velvoitetyöllistettävien aktivointia on harjoitettu työllisyyskoordinaattorin ja työpajatoiminnan avulla. Liikuntatilojen käyttö on ollut mahdollista koronavirusepidemian puitteissa.
Ikäihmiset	Liikuntatoimen ja seutuopiston ikäihmiselle suunnatut ryhmät sekä elintapaohjauksen toteutuminen sekä järjestötoiminnan jatkuminen aktiivisena.	Ohjattuja liikuntaryhmiä on toteutettu koronan sallimissa rajoissa. Kohdeavustuksia on suunnattu ikäihmisten toimintaa hakemusten perusteella.

Alueellisen yhdenvertaisuuden edistäminen	Ikäryhmäkohtainen tavoite	Toimenpiteet
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	Varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden sekä harrastustoiminnan saavutettavuus koko kunnan alueella	Varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluja sekä seutuopiston toimintaa tuotetaan edelleen haja-asutusalueella.
Nuoret ja nuoret aikuiset	Lukion vetovoimaisuuden säilyminen ja ammatillisen koulutuksen saavutettavuuden säilyminen.	Lukion toimintaa on kehitetty muuttuvan oppimisympäristön vaatimusten mukaiseksi. Ammatillinen koulutuksen saavutettavuus joukkoliikennevälinein on saatu säilymään. Oppivelvollisuus laajenee ja toisen asteen koulutuksesta tuli / tulee maksutonta laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021 ja se alkoi vaikuttaa niihin nuoriin, jotka olivat keväällä 2021 perusopetuksen 9. luokalla.
Työikäiset	Seutuopiston kurssien monipuolisuus ja saavutettavuus koko kunnan alueella säilyy ennallaan.	Seutuopiston kursseja ja monitaideryhmiä on toteutettu haja-asutusalueella ja keskustaajamassa. Haja-asutusalueella ryhmän minimialoituskoko on ollut viisi henkilöä, taajama-alueella normaaliolosuhteissa seitsemän.
Ikäihmiset	Palvelujen saavutettavuus säilyy ennallaan monipalveluautotoiminnan ja kyläkoulujen hyödyntämisen osalta.	Monipalveluauto toimii aikataulunsa mukaisesti. Kyläkoulut ja 95-rakennus ovat hyödynnettävissä ikäihmisten vapaa-ajan toimintaan. Avointa ikäihmisten iltapäivätoimintaa on järjestetty Kedon tiloissa.